

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

De tarieven voor gerechtelijke procedures zijn vastgelegd in de wet. Sommige moeten aan het begin van de procedure worden betaald, andere aan het einde. Dit zijn in het algemeen vaste tarieven, waartoe ook de griffierechten behoren. De griffierechten omvatten inschrijvingskosten, de kosten van het dagvaarden van getuigen en andere kosten in verband met de behandeling van de zaak, alsmede de kosten van het maken van kopieën van de uitspraak. Op enkele uitzonderingen na zijn de tarieven van advocaten die een partij in een rechtsgeding vertegenwoordigen, vastgelegd in de wet. Partijen kunnen echter schriftelijk anders overeenkomen.

Wanneer uw vordering wordt betwist, kunnen behalve bovengenoemde tarieven ook aanvullende griffierechten verschuldigd zijn, te bepalen door het gerecht. Welke partij uiteindelijk de kosten moet betalen, wordt bepaald door de rechter. In het algemeen geldt dat de in het ongelijk gestelde partij wordt verwezen in de kosten, maar dit is afhankelijk van de zaak en de rechter kan dus ook anders beslissen.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Rechtsbijstand is een vorm van hulp ten laste van de staat. Op een daartoe strekkend verzoek stelt het bureau voor rechtsbijstand een verklaring op waarin wordt meegedeeld of de verzoeker goede gronden heeft voor een rechtsvordering/het voeren van verweer of om door te gaan als partij in een procedure, zodat hij toegang heeft tot de rechter. Voorafgaand aan de verklaring beoordelen ambtenaren van het bureau de financiële situatie van de verzoeker en, afhankelijk van het soort zaak, beoordeelt het hoofd van de juridische afdeling van het bureau de gegrondheid van het verzoek.

Meer in het bijzonder wordt onder rechtsbijstand verstaan, het verlenen van juridische hulp aan personen met een laag inkomen die niet de middelen hebben om zich te laten vertegenwoordigen of naar de rechter te stappen. Rechtsbijstand is belangrijk om rechtzoekenden toegang tot de rechter te verschaffen en meer in het bijzonder om ervoor te zorgen dat ook mensen die over onvoldoende financiële middelen beschikken, voor de wet gelijk worden behandeld, hun recht op een advocaat kunnen uitoefenen en een eerlijke behandeling van hun zaak krijgen. Gelijkheid is essentieel in een democratische samenleving. Rechtsbijstand wordt verleend in alle strafzaken en bijna alle civiele zaken. Voor rechtsbijstand in civiele zaken geldt dat de persoon in kwestie zowel op basis van een draagkrachttoets als op basis van een gegrondheidstoets voor die hulp in aanmerking moet komen.

3 Wat zijn de vereisten voor de verlening van rechtsbijstand?

In civiele zaken: Rechtsbijstand wordt alleen verleend aan personen die daarvoor zowel op basis van de draagkracht- als op basis van de gegrondheidstoets in aanmerking komen.

Draagkrachttoets: De verzoeker voldoet aan het draagkrachtcriterium als de nettowaarde van zijn vermogen, inclusief beschikbaar geld, niet meer bedraagt dan 13 000 EUR (of een ander bij wet vastgesteld bedrag) gedurende de laatste twaalf maanden voorafgaand aan het verzoek om rechtsbijstand. Bovendien mag zijn inkomen in de laatste twaalf maanden voorafgaande aan het verzoek niet hoger zijn geweest dan het nationaal minimumloon voor personen ouder dan achttien jaar.

Artikelen die de verzoeker en zijn gezin thuis dagelijks nodig hebben, zijn hoofdwooning en roerend en onroerend goed waarvan de eigendom in geschil is, worden niet meegenomen bij de draagkrachttoets.

Gegrondheidstoets: De verzoeker voldoet aan het gegrondheidscriterium als het hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand na onderzoek van de aard van de zaak concludeert dat hij een wettig recht heeft voor het instellen van een rechtsvordering/het voeren van verweer of om door te gaan als partij in een gerechtelijke procedure, met andere woorden: de verzoeker heeft een *probabilis causa litigandi*. Elke zaak wordt op zijn merites beoordeeld. Deze beoordeling gebeurt door het hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand. Hij onderzoekt de zaak en kijkt wat het mogelijke resultaat van de procedure zal zijn en of deze kans van slagen heeft.

Als de persoon in kwestie voor rechtsbijstand in aanmerking komt en de rechter hem een advocaat en een procureur toevoegt, zullen deze raadslieden de betrokkene bijstaan totdat de definitieve beslissing in de procedure wordt gegeven.

In strafzaken: Voor rechtsbijstand in strafzaken geldt geen draagkrachttoets. In verkorte procedures voor de Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali (vgl. politierechter) voegt de rechter de verdachte op basis van een piketrooster ambtshalve een advocaat toe. In andere strafprocedures moet de verdachte de rechter om rechtsbijstand verzoeken. Dit verzoek moet worden aangetekend in het proces-verbaal van de procedure. De rechter stuurt het verzoek en de persoonsgegevens van de verdachte naar het agentschap voor rechtsbijstand, dat in zijn reactie aangeeft of het verzoek is aanvaard en, zo ja, de naam van de advocaat.

Beroepen in strafzaken: Als een persoon met de bijstand van een pro-Deoadvocaat tegen een vonnis van de politierechter in beroep wil gaan, moet hij het bureau voor rechtsbijstand daarvan uiterlijk op de dag na het vonnis in kennis stellen, zodat de noodzakelijke afspraken kunnen worden gemaakt. Er moet nadere informatie over het vonnis worden verstrekt, zodat het toegewezen hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand kan vaststellen of sprake is van toereikende gronden voor een beroep.

Personen die worden verhoord en/of zijn gearresteerd: Als de politie een persoon heeft opgeroepen om vragen te beantwoorden of heeft gearresteerd, heeft deze het recht om te spreken met een van de beschikbare pro-Deoadvocaten (volgens het piketrooster van die dag).

De procedure

Wanneer u als partij in een civiele procedure een afspraak wilt maken met het vaste hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand, moet u eerst onderstaande stukken overleggen, voor zover van toepassing. Deze stukken zijn nodig voor de draagkrachttoets en om vast te stellen of u ook anderszins voor rechtsbijstand in aanmerking komt:

een document van het ministerie van Sociale Zekerheid waaruit blijkt hoeveel geld u de laatste twaalf maanden hebt ontvangen;

een FS3-formulier/loonstrookjes van de laatste twaalf maanden;

bankafschriften van de laatste twaalf maanden voor alle bankrekeningen die u aanhoudt;

een document van het arbeidsbureau waaruit uw *arbeidsverleden* blijkt;

uw identiteitskaart of paspoort;

als u verzoekt om juridische bijstand, de documenten die u van het gerecht hebt ontvangen;

andere relevante documenten, bijvoorbeeld:

voor een scheiding van tafel en bed: huwelijksakte en geboortebewijzen van eventuele kinderen;
voor nietigverklaring van het huwelijk of echtscheiding: kopie van de scheidingsovereenkomst;
voor wijzigingen in de gegevens van de burgerlijke stand: geboortebewijs/overlijdensakte/huwelijksakte van de betreffende persoon;
voor erfeniskwesties: kopie van het testament enz.

In het gesprek met een ambtenaar van het bureau wordt vastgesteld of u volgens de draagkrachtoets in aanmerking komt. Als dat het geval is, wordt voor u een afspraak gemaakt met een vaste advocaat van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand om verder te praten over uw probleem en/of de zaak in kwestie. Tijdens dit gesprek hoort u van het vaste hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand of u voldoet aan de gegrondheidstoets, met andere woorden: of er goede gronden zijn voor het instellen van een rechtsvordering dan wel het voeren van verweer.

U komt in aanmerking als u zowel aan de draagkracht- als aan de gegrondheidstoets voldoet. Zodra is vastgesteld dat u in aanmerking komt, vult u met de hulp van een ambtenaar van het bureau het formulier voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand in en verklaart u onder ede dat de gegevens over uw financiële situatie en de grond van de zaak juist zijn.

Als u niet in aanmerking komt — volgens één of allebei de toetsen — en uw verzoek wordt afgewezen, wordt u dat schriftelijk meegedeeld met de redenen van de afwijzing.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Rechtsbijstand wordt verleend in alle strafzaken en bijna alle civiele zaken. Voor rechtsbijstand in civiele zaken geldt dat de persoon in kwestie zowel op basis van een draagkrachtoets als op basis van een gegrondheidstoets voor de hulp in aanmerking moet komen.

In zaken betreffende de inschrijving van een geboorte-, huwelijks- of overlijdensakte of een verbetering of annulering van een dergelijke inschrijving blijft het draagkrachtcriterium echter buiten toepassing.

Ondernemingen die zijn ingeschreven volgens de wet op de vennootschappen hebben op grond van artikel 926 van hoofdstuk 12 van de “Laws of Malta” (wetten van Malta) geen recht op rechtsbijstand.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

In dringende gevallen, zoals de uitvaardiging van een rechterlijk bevel, voorziet de wet in de mogelijkheid voor het hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand om de rechter te verzoeken een voorlopige machtiging te verlenen om in naam van de persoon die om rechtsbijstand vraagt alvast bepaalde rechtshandelingen te kunnen verrichten, waarna alsnog de draagkracht- en gegrondheidstoets moeten worden uitgevoerd.

Als de rechter de rechtsbijstand later intrekt, heeft dat niet de nietigheid van reeds door het bureau verrichte rechtshandelingen tot gevolg. Wel wordt het recht op toekomstige vergoedingen ingetrokken en kan de rechter gelasten dat tijdens de periode van voorlopige machtiging gemaakte kosten, worden terugbetaald.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Het formulier voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand kan worden ingevuld bij het bureau voor rechtsbijstand. Een ambtenaar van het bureau helpt u daarbij. U moet onder ede verklaren dat het formulier naar waarheid is ingevuld. Het verzoek om rechtsbijstand kan ook rechtstreeks bij de civiele rechtbank worden ingediend.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Het verzoek om rechtsbijstand moet vergezeld gaan van de in het antwoord op vraag 3, onder “procedure”, genoemde documenten.

De bijgevoegde documenten moeten betrekking hebben op de aangelegenheid ten aanzien waarvan de verzoeker een procedure aanhangig wil maken. Als u bijvoorbeeld een huwelijk wilt annuleren, moet een kopie van de huwelijksakte worden bijgevoegd. De documenten die het hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand nodig heeft om te bepalen of er voldoende gronden voor het verlenen van rechtsbijstand zijn, moeten op verzoek aan deze persoon worden verstrekt.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Het verzoek moet worden gericht aan Malta Legal Aid: <https://legallaidmalta.gov.mt/en/>

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Een verzoeker van rechtsbijstand wordt er via sms, telefoon, brief of e-mail formeel van in kennis gesteld of zijn verzoek is goedgekeurd overeenkomstig de behoeften van die verzoeker. Als het verzoek wordt goedgekeurd, worden ook de namen van de toegevoegde advocaat en procureur en hun respectieve mobiele nummers meegedeeld.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Als de verzoeker in aanmerking komt voor rechtsbijstand, wordt hij in kennis gesteld van de namen van de advocaat en procureur die zijn aangewezen om hem in de procedure bij te staan. De verzoeker moet contact opnemen met de hem toegevoegde advocaat voor het maken van een afspraak en de ingeleide procedure volgen.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Zodra het verzoek is goedgekeurd, worden de verzoeker een advocaat en een procureur toegevoegd. Het betreft de eerstvolgende persoon op een lijst van beschikbare raadslieden waarover het gerecht beschikt. Als de verzoeker de hem toegevoegde advocaat wil vervangen door de volgende op de lijst, moet hij een daartoe strekkend verzoek bij het gerecht indienen. Hij moet daarvoor een geldige reden kunnen aanvoeren. Een pro-Deoadvocaat kan alleen bij rechterlijke beschikking worden vervangen.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Rechtsbijstand dekt ook de gerechtskosten. De verzoeker is bijgevolg vrijgesteld van het betalen van vergoedingen of het stellen van een zekerheid.

Als de verzoeker slaagt in zijn vordering, moet hij de kosten van de advocaat en procureur en van eventuele bewindvoerders, mediators en deskundigen betalen uit het bedrag dat hij op grond van de uitspraak ontvangt of uit de opbrengst van een eventuele gerechtelijke openbare verkoping van roerende of onroerende goederen, onverlet zijn recht op vergoeding van die kosten door een derde die in de vergoeding van die kosten is veroordeeld.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Malta kent geen “gedeeltelijke rechtsbijstand”. De verzoeker krijgt ofwel volledige rechtsbijstand ofwel zijn verzoek om rechtsbijstand wordt afgewezen. Als de partij die rechtsbijstand krijgt, wordt veroordeeld in de proceskosten, kan de griffier geen vergoeding van de griffierechten vorderen van de in het gelijk gestelde partij.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Als de verzoeker in aanmerking komt voor rechtsbijstand, strekt die rechtsbijstand zich uit tot alle instanties, inclusief de beroepsinstanties.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als rechtens blijkt dat de betrokkene in de periode waarin hij rechtsbijstand kreeg, wist dat hij over meer vermogen of inkomsten beschikte dan volgens de wet was toegestaan voor het krijgen van rechtsbijstand, of dat de betrokkene tijdens de behandeling van de zaak wist dat zijn inkomen sinds de indiening van het verzoek meer was gestegen dan wettelijk was toegestaan en hij daarvan geen melding maakte, dan kan de rechter oordelen dat de betrokkene zich schuldig heeft gemaakt aan belediging van de rechtbank. Hij kan dan ook voor meened worden vervolgd.

In beide gevallen is de betrokkene aansprakelijk voor alle kosten van de zaak, alsof hem nooit rechtsbijstand was verleend.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Een beslissing tot afwijzing van een verzoek om rechtsbijstand is niet vatbaar voor beroep. Wel is het zo dat de civiele rechter bij een voor de verzoeker ongunstig rapport van het bureau voor rechtsbijstand de partijen de gelegenheid geeft tot het maken van opmerkingen alvorens een beslissing te nemen over de vraag of het rapport moet worden aanvaard of dat het terzijde moet worden geschoven en het verzoek moet worden toegewezen.

17 Heeft het verzoek om rechtsbijstand tot gevolg dat de verjaringstermijn wordt geschorst?

Het verzoek om rechtsbijstand heeft niet tot gevolg dat de verjaringstermijn wordt geschorst.

Laatste update: 08/03/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.